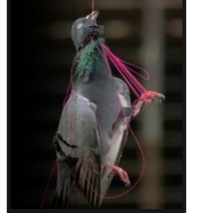

કરુણા ચેરીટેબલ ટ્રસ્ટ

પશુ-પક્ષીઓની નિઃશુલ્ક સેવા કરતી સંસ્થા

વાસણા, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૭

ઉત્તરાયણ પક્ષી બચાવો કેમ્પ તા.૧૪-૧૫ જાન્યુઆરી

જિલ્લા કંટ્રોલ રૂમ : 1962 • વન્ય પ્રાણી હેલ્પલાઇન : 7600009845 / 7600009846

ઘાયલ પક્ષીઓને બચાવવા માટેના સૂચનો

ઉત્તરાયણનો તહેવાર એ પક્ષીઓ માટે એક કમનસીબ માનવસર્જિત સંકટ છે. ઉત્તરાયણના નામે આપણી નાદાનીના કારણે હજારો પક્ષીઓ કાય પાયેલી દોરીથી તેમની પાંખ કે અન્ય ભાગ ઉપર ઈજા પામે છે. કેટલાક પક્ષીઓ કાયમ માટે અપંગ બને છે કે મૃત્યુ પામે છે.

- પક્ષીને બચાવતી વખતે તમારી સલામતીનું ધ્યાન રાખવું તથા સરકારી નિયમોનું પાલન કરવું.
- પક્ષી ઈજા પામે ત્યારે તેને આઘાત લાગે છે. ઘણીવાર આઘાતથી પણ મૃત્યુ પામે છે.
- પક્ષીને મજબુતાઈથી નહીં પણ નાજુકતાથી પકડવું જોઈએ.
- કપડાનો ઉપયોગ કરીને પક્ષીને પકડવું જેથી વધારે ઘાયલ ના થાય અને આંખો ઢાંકી દેવી.
- રેસ્ક્યૂ કરતી વખતે પક્ષી વૃક્ષ ઉપર લટકતુ હોય તો જમીન ઉપર ના પડી જાય તેનું ખાસ ધ્યાન રાખવું. રેસ્ક્યૂના ચોક્કસ સાધનો વડે જ બચાવવું અથવા ફાયર બ્રિગેડની સહાયતા લેવી.
- પક્ષીને કાણાંવાળા પૂંઠાના બોક્ષ અથવા બાસ્કેટમાં મૂકવું. જેમાં એને ખુલ્લી હવા મળે અને ઓછો પ્રકાશ હોય, તો પક્ષી ઉપર માનસિક તાણ ઓછો રહે છે અને એ જ સૌથી સાચી પ્રાથમિક સારવાર છે.
- પક્ષી ઉપર ગુંચવાયેલી દોરીને કાઢવા પ્રયત્ન ના કરશો તેમ કરવાથી પક્ષીને વધુ નુકશાન થાય છે.
- પક્ષી ઉપર પાણી ના છાંટશો.
- પક્ષીને શક્તિ મળશે તેમ વિચારી તેની ચાંચમાં ખોરાક કે પાણી બળપૂર્વક આપવાનો પ્રયત્ન ના કરશો. આમ કરવાથી પક્ષીને નુકશાન થઈ શકે છે.
- જો પક્ષીને લોહી નીકળતું બંધ ના થતું હોય તો એવા સંજોગોમાં તેના ઘા ઉપર ધીમેથી રૂ મૂકીને લોહી નીકળતું બંધ થાય તેમ કરવું.
- તમે જાતે પક્ષી ઉપર કોઈ દવાનો ઉપયોગ ના કરશો પરંતુ પક્ષી બચાવ કેન્દ્ર ખાતે પક્ષીના ડોક્ટરની મદદ લો. સમય બગાડ્યા વગર પક્ષીને “પક્ષી બચાવ કેન્દ્ર” ઉપર તરત જ મોકલી આપો.
- તમે મોટા પક્ષીને પકડો ત્યારે ચશ્મા ચોક્કસ પહેરો. શિકારી પક્ષીને ધારદાર ચાંચ અને ન્હોર હોય છે. મોટા પક્ષીને પકડતી વખતે મોજા વાપરો અથવા રૂમાલથી પકડીને પક્ષીને બચાવો.
- બચાવ કાર્ય દરમ્યાન શિડ્યુલ અથવા પ્રવાસી પક્ષીના માળાની જાણ થાય, તો તરત જ પક્ષી બચાવ કેન્દ્રને જાણ કરવી કે જેથી તેના બચ્ચા હોય તો બચાવી શકાય.
- પક્ષીને બચાવ્યાં પછી તમારા હાથને સાબુથી બરાબર સાફ કરો.

બીજી કેવી રીતે તમે પક્ષીઓને મદદરૂપ થઈ શકો

- પક્ષી માટે ખોરાક અને પાણી મૂકવા. જેથી પક્ષી ખોરાક માટે બહાર ના જાય અને ઈજાગ્રસ્ત ના થાય.
- કાય પાયેલી દોરી તથા ચાઈનીઝ દોરી ના વાપરો.
- જો તમારે પતંગ ઉડાડવા જ હોય તો પક્ષીના ઉડવાના સમયે (વહેલી સવારે ૬ થી ૮- સાંજે ૫ થી ૭) પતંગ ના ઉડાડવા વિનંતી.
- ચાઈનીઝ ફાનસના ઉપયોગથી રાત્રિ ઉડાણ ભરતા અન્ય પક્ષીઓને દાઝવાથી ઈજા થાય છે.
- ફટાકડા ફોડવાથી પક્ષી ભયભીત થઈ જાય છે અને ઘાયલ થાય છે.
- તમારા ઘરની આજુબાજુના વૃક્ષ, થાંભલા, તાર અને જમીન ઉપરથી દોરીઓ દૂર કરો.